

Franckesche Stiftungen zu Halle

Memoria Theologorum Wirtembergensium Resuscitata, h.e. Biographia Præcipvorum Virorum, qui à tempore Reformationis usque ad hanc nostram ætatem ...

Accessit Elenchus Scriptorum tum editorum, tum in Manuscriptis latentium cum
Supplementis atque Indicibus necessariis

Fischlin, Ludwig Melchior

Ulmæ, Anno M.DCC.IX.

VD18 90845390

[Iohannes Iacobus Steinhofferus]

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216317](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216317)

De Vocatione Ministrorum Ecclesiæ Mediata. ꝥ. Gabriele Westphalo, Sueco. Ib. 1691. in 4.

De Clavibus Regni Cælorum, Ibid.

Tessaradecas Evolutionum Sacrarum, Tubingæ, 1694. in 8.

Disputatio in dictum Paulinum Eph. II. v. 20 Anno 1696. in 4.

De Thesauro Ecclesiæ Romanæ Indulgentiario, Ib.

Explicatio Articuli ex Aug. Conf. Secundi de peccato Originis ꝥ. decimi octavi de Lib. Arbitrio.

Disp. de donis Ægyptiacis Exod. XII. v. 35. 36. ꝥ. Joh. Spechtio Isnensi, Ibid. 1701. in 4.

Disp. de Pœnitentiâ Indurati; ꝥ. Joh. Joach. Kolbio. Argentoratensi, Ib. 1702. in 4.

Germanica.

Leichpredigt über der Leichbegängnuß Herrn Johann David Cummerellen, J. U. D. und Consistorii Advocatum, auß 1. Joh. I. v. 7. Stuttgart/ 1675. 4.

Leichpredigt über dem Tod Herrn Joh. Georg Cotta, Buchhändlers zu Eübingen / auß Rom. XIV. v. 7. 8. Eübingen/ 1692. in 4.

Manuscriptum.

Collegium Anti-Pietisticum.

Nat. 1640
Cl. 1685.
Ob. 1692.
JOHANNES JACOBUS STEIN-
HOFERUS, SS. Theologiæ Do-
ctor, Serenissimo Principi ac Domino
Christiano Ernesto, Marchioni Byrathe-

no

no Ge
Prima
sticus
ci, op
pe co
Patre
Gran
coni l
sis, f
Aqua
decun
lis, C
hann
re.
stis,
rense
noru
logic
nio i
tus g
soph
torib
men
legiu
Loc
Etior
Post
tend
funa
part
dæ
Cru

no Generalis Superintendens, Concionator Aulicus Primarius, Confessionarius, Consiliarius Ecclesiasticus & Gymnasii Director natales habuit Marpaci, oppido Wirtembergiæ satis claro Neccaro quippe commodum aditō d. 22. Januarii, An. 1640. Patre Joh. Georgio, Consule, Senatus Provincialis Grandioris Assessore, M. Georgii Steinhoferi, Diaconi Brackenheimensis, postea Pastoris Erbstettensis, filio. Matre Magdalena, stirpe Fuchsiana. Aquâ salutari Deo mancipatus per ejusdem stadium decurrit, pietati artibusque mentem aptavit in Scholis, Germanicâ simul & Latina; Ductore M. Johanne Samsone Kornbeckio, Marpacensi Præceptore. Rudimentis literaturæ melioris feliciter depositis, cum ingressu Anni 1655. promotio in Blaubyrense Cœnobium; deinceps in Collegium Phœbæanorum Castrorum (Bebenhausen) tandem in Theologicum stipendium Tubingæ insecuta est. Triennio ibi exacto, & accepto jam 1659. Baccalaureatus gradu, tanto undique Humaniorum & Philosophiæ commeatu stipatus est repertus ab Examinatoribus, ut inter tredecim Magisterii Candidatos agmen ducere juberetur. Eodem mox anno in Collegium Repetentium (à repetendo cum Magistris Locum Theologicum & cum Complementibus, Lectiones Artistarum, denominatorum) coopatus. Post obitum Christophori Hochstetteri, Superatendentis Vicariatu Kircho-Teccensi per biennium functus est. Anno 1663. d. 25. Sept. Stuttgardiæ partes Vicariæ demandabantur ei, in binos obeundæ annos. Anno 1665. d. 14. Sept. Exaltatione Crucis, Dei Principisque clementissimo nutu Diaconus

Fr. Ga-

1694.

Anno

Beccato

6. Fr.

Kolbio.

Herrn

und

Stutt

Georg

auß

.

EIN-

e Do-

omino

rathe-

no

conus Göppingensis nuncupatur. Cum autem An.
1671. Serenissimus Princeps, Christianus Ernestus,
Marchio Brandenburgicus, Sophiam Louysam, Cel-
sissimi Ducis Eberhardi III. Wirtembergici filiam in
thalamum duceret, Steinhoferus cum ternione Coæ-
taneorum, quos inter etiam D. Hæberlinus fuerat,
in suffragia venit, ut cum Serenissimâ Sponsâ Byru-
thum iter faceret; Habitâque in Sacello Ducali Con-
cione exploratoriâ omnium Principum præsertim
Domini Marchionis, gratiam & applausum sibi con-
ciliavit. Jussu itaque Serenissimi Principis Eber-
hardi in domuitione Conjugum Principalium. d. 4.
Maji, ejusdem anni via Baruthum ipsi, tanquam
Concionatori Itinerario, ingredienda veniebat.
Cum comitatu verò bonis auspiciis domum repetens
à Serenissimo Principe Christiano Ernesto brevi post
vocationem accepit, ut ejus Concionatorem Auli-
cum, itemque Confessionarium & Consistorialem
ageret. Quam Spartam, variis & prægnantibus ex-
causis frustra deprecatus, tandem acceptavit. Æger-
rimè tamen à patria divulsum testatur distichon, quo
à Celsissimo Nutritio suo spem reditus in patriæ gre-
mium enixè & humilimè discessurus petiit. Eam
non solum facile obtinuit, verùm etiam jussu ele-
mentissimo Patriæ Patris, præviâ disputatione de Le-
ge & Evangelico publicâ, sumtu Ducali Licentiam
summos in Theologiâ honores capeßendi d. 28. Ju-
nii, 1672. cum insigni, Facultatis Theologicæ tes-
timonio stipatam suscepit. Jubileo autem Acade-
miæ Tubingensis celebrato An. 1677. operisque
Baruthi nec indecorè, nec infrugiferè septennio
ferè locatis, insignia Theologiæ Doctoralia à B.
Raithio,

Raith
lata
stite;
laude
Branc
supren
An. 1
Super
lem;
nestin
ejusde
rum
intenc
strinx
de in
Tot t
multi
ronab
dotib
batur
ritini
gradu
quæd
terve
timus
strato
cum
poste
sem,
retur
jussic
d. 2

Raithio, nomine Universitatis, per humaniter oblata cum Joh. Ulrico Wildio, Elslingensium Antistite, admisit & solennitatem istam Secularem cum laude cohonestavit. An. 1679. Princeps Barutho-Brandeburgicus ipsum Concionatorem Aulicum supremum per decretum suis d. 6. Febr. intimavit. An. 1687. verò Superiorem totius Marchionatus Superintendentem, atque die 19. Februarii Generalem; Consiliarium Ecclesiasticum ac Christian-Ernestini Collegii Directorem constituit, ubi d. 11. ejusdem mensis Principi suo, in præsentia Dominorum Consiliarium Secretiorum, tanquam Superintendens Generalis, Juramento fidelitatis sese obstrinxit, deinde à Comite de Ronow, summo Præsidente in Consistorium ita æstimandus fuit introductus. Tot tantarumque Spartarum jubare effulgebat, tum multivariâ Numinis & Principis inusitatâ gratiâ coronabatur atque excellentissimis, quibus inclaruic dotibus, in gloriam ac honores plenis velis invehebatur. Nec minus tamen in patrio Ducatu, Charitiniâ nostrâ, ad summos Ecclesiasticæ Dignitatis gradus haud dubiè revocatus fuisset, nisi fata quædam domestica cum præcociore obitu spem intervertissent. Sanè jam An. 1681. Secretarius Intimus B. Kirchnerus, Nominè Serenissimi Administratoris, Professionem Theologiæ Ordinariam, cum Inspectione Stipendii supremâ illi obtulerat; posteaque Tetrarchiam, & Insulam Adelbergensem, si fortè aëris solique Marchici impatiens redderetur valetudo, per integrum Septennium, patere jussit Princeps laudatissimus. Thori vitæque sociam d. 23. Octobr. 1665. nanciscebatur Mariam Cathari-

rinam, Johannis Bezii, Senatoris Tubingensis filiam, quæ, cum quatuor uteri pignoribus maritum beâisset, Anno 1670. d. 15. Febr. in puerperio animam cœlo reddidit. Superstes ex eâ remansit Laurentius Jacobus, J. U. Licentiatum, Anno 1666. editus. Vinculo conjugali mortis diritate rupto secundis nuptiis coaluit cum Maria Margareta, Joh. Ulrici Bauderi, Abbatis & Generalis Superintendentis Mulifontani, filiâ, quæ tres filios totidemque natus ei dedit, interque istas Christianam Sophiam, Virginem omnibus virtutum decoramentis exsplendescentem, sed præmaturo fato An. 1695. d. 17. Sept. ætatis 16. Göppingæ abreptam. Filius unicus Ludovicus Christophorus in Ducale Stipendium receptus studia continuavit, hodieque Pastorem agit Steinhofensem. Cæterum D. Steinhoferus maximis in peregrinâ terrâ Vir elogiis erat, profundâ rerum divinarum humanarumque scientiâ & eloquio excellenti, ad penetranda corda ἐξορίαν ἔχοντι, pollens, juxta B. Wagnerum;) Qui, ut habent verba Programmatæ Barutheni, doctrina & vitâ Theologum laudatissimum contumnavit? Cogitationibus enim divinis se totum implevit, ad hujus mundi phaleras cum incolis non obstupuit, melle se nullo deliciarum perunxit; inconstantia nulla transversum rapuit, scrinia codicis sacri diligentissimè excussit, viam Viatoribus beatam ad cœlestem Hierosolymam non segniter ostendit, errabundis ad ravum usque inculcavit. Tenuit clavum masculè, rexit sapienter, declinavit scopulos solerter, Deique beneficio ex multâ tempestate servavit navem fortiter.

(*) *Jubil. Acad. Tub.* II. p. 115.

ter.
interp
tiâ dif
nebris
Auste
tabat
tium
pii.
Theo
moni
brofi
ga. (k
grati
ejus
rum
alter
Circ
la. oc
augu
fend
ador
augu
Arm
ejus
luc
no S
dive
tion
liq
dur
sequ
der

ter. Salutari afflictionum virgulâ tactus jucundum interpretabatur, maligniora in ipsum fata patientiâ dissabat, alium vultum inducebat nullum, è tenebris ac fumo cœlestem animo suo inferebat lucem. Austeritate arcebat neminem, comitate omnes invitabat, fides ac integritas nonnisi cum morte divortium faciebant. Hactenus Programma Joh. Gropii. Ministrorum Patrem fuisse & Exemplar verè Theologi vel Invidiam, tametsi virulentam, testimonio comprobaturam affirmat Valentinus Ambrosius Seidelius, in Concionibus Aulicis Collega. (b) Unde apud Principem suum usque adeò gratiâ amore & æstimo floruit, ut in dimissionem ejus nullatenus consentiret, sed posthabitis inimicorum strophis & obtrectationibus ab uno gradu ad alterum usque ad summum fastigium eveheret. Circa scripta ejus, quæ pauca quidem sunt, nonnulla occurrunt memoratu digna. Disputatio quippe Inauguralis, quam sub titulo: Mosis & Christi; defendit, jussu Principis Wirtembergiæ, Eberhardi adornata fuit, in quâ phrasis quædam in Disput. Inaugurali, Johannis Deschleri, à B. W. adhibita, sed Arminianis faventior visâ, examen subiit. Alter ejus fœtus sub rubricâ: Virgæ exactoris confractæ; lucem aspexit occasione Libelli Cationum à Domino Stockfletio An 1690. in 8. editi, in quo præter diversas Textus recepti in hymnis nonnullis mutationes sub calcem Manuductionem adjecerat Vir alioqui doctissimus: Quo pacto Christianus homo durante S. Synaxi devotionem suam in Templo prosequi possit, etiamsi sacro epulo ipse tum non accederet. Eo in Tractatu tribus constante philiris ne-

z

gabat

(b) In Personal, Conc, Funi Saffix.

gabatur Christianos esse, aut gratiæ divinæ ac salutis æternæ participes futuros, qui, (tamen si Eucharistiâ ipsimet non uterentur,) ad finem usque Sacræ Communionis præsentem in Templo non remanerent. Imò participes esse affirmabat Cordis Judæ, proditoris Jesu, qui acceptâ buccellâ exivit continuo. Sic & eos, qui tam citò post Concionem excedant, bolum tantum accipere; bolum de Homilia, bolum de Canticis; bolum de Precatione; de Cœna Domini nihil; vel si denique permaneant, donec Verba Cœnæ per Sacerdotem coram Altari sint decantata: istum saltem bolum inde accipere & foras exire, sicut Judas. &c. (c) Nimium in hoc & aliis fuisse ostendebat D. Steinhoferus Oratione Synodicâ, typis deinceps impressâ sub titulo præmemorato; quâ sententiam Stockfletii sine S. Scripturæ, Antiquitatis, Librorum Normalium ac Liturgicorum, Theologorum item Orthodoxorum suffragiis, magno, sed inani conatu in præjudicium Christianæ Libertatis, Rituumque Adiaphoriæ, Ecclesiis Evangelicis temerè obtrudi demonstravit. Enimverò Dominus Stockfletius Oratione Synodali, subsequente anno habitâ suam opinionem defendere satagens, eam sub lemmate: Virgæ Pastoralis ad Exactoris contractam vigilantis, evulgavit: quam tamen D. Steinhoferus morte præventus non vidit. Illustre verò Consistorium Marchicum obelo notatam, à Ministris Ecclesiæ, qui eam passim distraxerant, repetiit, cum B. ille Vir Steinhoferus acerbè admodum in eâ fuerit exagitatus. Reliqua Exemplaria incendio, quo Mönchberga cum ædibus Parochialibus & insigni Bibliothecâ Superintendentis Generalis D. Stock-

(c) Vid. Steinhof, Virg. Exalt., Confr. p. m. 34.

Stock
sunt
judic
in A
gâ ex
vixit
niste
mor
Ten
riam
temp
& E
Coll
ca II
Pf. X
lius
die
Ora
Her
Mo
fene
exce
nera
præ
C

(d)

Stockflethi conflagravit, consumta sunt. Ita sopitæ sunt velitationes, Aug. Pfeifferi celebris Theologi judicio, nonnihil amarulentæ. (d) D. Steinhoferus in Aulam Cœlestis Patriæ, arthritide scorbuticâ vagâ exhaustus emigravit d. 7. Januarii An. 1692. cum vixisset Annos 52. demtis diebus 16. horis 17. Ministerii An. 31. Conjugii 26. Viduitatis I. Exuvias mortalitatis ejus Splendidissimis exequiis Baruthi in Templo Primario humari jussit Princeps. Memoriam posteritati certatim consecrârunt secundum temporis ordinem, Johannes Gropius, Diaconus & Eloq. in Gymnasio Byruthino Prof. Publ. quo Collegarum suoque nomine funus indixit Dominica II. p. Epiphan. Concione ex Symbolo defuncti Ps. XXXI. v. 16. egregiâ, Dominus V. A. Seidelius, Ecclesiastes Aulicus, cujus Thema: *Der in die Hände Gottes gezeichnete Vielgeliebte.* Oratione vernaculâ eleganti, Dominus Joachim Henricus Hagen, Eccles. Xenod. & Prof. Theol. Moral. adumbrans: *Den auf Steinen entschlafenen Jacob.* Idem effigiem enthei Theologi & excellentis Viri, quem vocat, cineres Teutonico veneratus est epigrammate; quod hic repeti meretur præ cæteris:

Schau dieses Angesicht zeugt nicht der
Augen-Blick

Vom Feur der Gottes-Furcht / das
in der Seel gebrennet

Vom Enfer vor die Lehr / die Chri-
stus Völk bekennet?

3 2

Vom

(d) Catechismus: Pred. p. 158. ap. Serpil. Epit. Th. Sueb. p. 59. seq.

Vom tapffern Pred'ger: Geist / von Kunst /
Verstand und Wiß?

Ach? Daß der theure Mann / schon
ligen muß vergraben!

Wen würd der Ihme gleicht diß Land
hinfüro haben?

Carminibus prosecuti sunt plurimi, etiam illustres Viri, cum primis, Joh. Albertus S. R. J. Comes de Ronow. aliqui lapidariis eximias laudes beati affatim deprædicantes, quæ brevitatis studio recensere prohibemur. De vitâ conferri possunt præter memoratos Panegyristas Jubilæum Acad. Tubingensis Secundum, & Cel. Serpilli Epitaphia Sueviæ II. cit. ubi tamen semiseculum præcisè Steinhoforum vixisse perperam observavit.

Scripta.

Virga Exactoris Confracta, h. e. Justa & necessaria
Confutatio Non-Communicantium Δειπνοθεω-
γιας sub Gratia & salutis dispendio, sine S. Scriptu-
ræ, Antiquitatis, Librorum Normalium ac Litur-
gicorum, Theologorum item Orthodoxorum suffra-
giis magno, sed inani conatu in præjudicium Chri-
stianæ Libertatis, Rituumque Adiaphoriæ, Ecclesiis
Evangelicis temerè obtrusa d. 8. Octobris, 1690.
instituta in Synodo solempi Byruthinâ, quâ oppor-
tunè tractabatur Artic. Conf. Au. ultimus qui est de
potestate Ecclesiæ. Byruthi literis Gebhardianis,
1690. in 4.

Moses